

weren van alle staatsie als bewijs, of ook slechts als eisch, van Christelijken eenvoud gelden, zelfs zouden wij, wel verre van het wierookvat des lofs te zwaaien voor den burgerkoning, die allen luister uit zijne omgeving zocht te bannen en zijn civiele lijst voor kerk en armen uitgaf, hem eer te gispen achten wijl hij blijken deed het ambt niet te begrijpen, waartoe hij werd geroepen, en, in strijd met de bedoelingen der barmhartigheid Gods, aan de natie het voordeel rooft eener practicale predicatie over de hoogheid van het gezag.

Voorts kan ook van de wijze, waarop de overheid de takken van publieken dienst heeft ingericht, eene sprake van meer dan gewoon gewicht tot het volk uitgaan, en wel in zooverre soms als door de poriën en naden dier organisatie de gehoorzaamheid aan of wel de veronachtzaming van den Woorde Gods heendringt.

Het gebod den Sabbathdag te heiligen is in den wijden omvang, dien het ook blijkens den profeet Jesaja heeft, niet toepasselijk op de overheid. Daadwerkelijke heiliging van dien dag laat zich bij haar als zoodanig niet denken.

Wel echter is bedoeld gebod ook voor haar van kracht wat de uitwendige zijde des levens, den negatieven zin van het voorschrift, betreft, weshalve de eerbied voor dit bevel heeft te spreken in en hetzelfde alzoo moet gepredikt worden door het op den dag des Heeren zoo veel doenlijk staken van elken arbeid in de publieke werkplaatsen, en het weren van de openbare erve wat met de heiliging van dien dag niet is overeen te brengen.

Zoo straalt er ook eene beschouwing ten aanzien der hoogere wereld; omtrent de natuur van den mensch en de beteekenis van den Christus; in die regeling door, welke de overheid ten onzent; met instemming — o vergeet het niet! — van het wettelijk orgaan des Nederlandschen volks; voor het lager onderwijs vastgesteld heeft. Die wet toch, prospectus tevens niet slechts van het leerplan maar ook van de opvoeding in de door het publiek gezag op te richten scholen, spiegelt de opleiding voor tot alle Christelijke deugd, ook zonder dat de noodzakelijkheid van levensgemeenschap met den Heiland wordt geleerd, en weerspreekt alzoo Diens woord, dat zonder